Lietas Nr. C07080115

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2015. gada 23. septembrī

Aizkraukles rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese I.Zālīte,

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

2015. gada 4. jūnijā /pers. A/ cēlusi Aizkraukles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka pamatojoties uz Jaunjelgavas novada bāriņtiesas lēmumu Nr.1-6/25 no 2014. gada 18. augusta prasītājas aizbildnībā atrodas /pers. C/ un /pers. D/ . Atbildētājam/pers. B/ ar Aizkraukles rajona tiesas 2015. gada 29. maija lēmumu atņemtas bērnu aizgādības tiesības.

Prasītāja lūdz piedzīt, sākot no dienas kad prasības pieteikums iesniegs tiesā, no atbildētāja /pers. B/ uzturlīdzekļus bērnu /pers. C/ un /pers. D/ uzturam 90 EUR katram ik mēnesi līdz bērnu pilngadībai, noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179. pantu, Civilprocesa likuma 1., 28., 43., 205. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja nevēlas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Rakstveida paskaidrojumi par celto prasību no atbildētāja /pers. B/ tiesā nav saņemti. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 250. ^{25} panta otrā daļa noteic, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

No lietas materiāliem redzams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu 2015. gada 8. jūnijā vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu pusēm (148. pants), prasītājai un atbildētājam ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim, puses ir nosūtīta informācija par iespēju strīdu risināt, izmantojot mediāciju.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses I.Zālītes 2015. gada 17. augusta lēmumu civillietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā 2015. gada 23. septembrī. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu 2015. gada 17. augustā pusēm ir paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

MOTĪVU DAĻA

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka prasītājas prasība pret atbildētāju ir pamatota un apmierināma pilnībā.

Saskaņā ar Civillikuma 177. pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Saskaņā ar panta ceturto daļu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179. pants paredz vecāku pienākumu samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 252. pantu aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus. Civillikuma 254. pants noteic, ka aizbildnim savs aizbilstamais visādi jāatbalsta un jāaizstāv.

Saskaņā ar 1998. gada 19. jūnija Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Atbilstoši minētā likuma 24. panta pirmajai un otrajai daļai vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Arī 1989. gada 20. novembra Konvencijas par bērna tiesībām 27. panta 2. punkts noteic, ka galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu gulstas uz vecākiem (..).

No minētajām tiesību normām izriet, ka bērna vecākiem ir jāspēj nodrošināt vismaz elementārās bērna vajadzības. Vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgu bērnu ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja izglītoties, saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un intelektuālās spējas atbilstoši vecumam un interesēm.

Ar lietas materiāliem pievienoto bērnu dzimšanas reģistra izrakstiem pierādīts, ka 2008. gada 12. novembrī dzimušā /pers. C/ un 2010. gada 29. oktobrī dzimušā /pers. D/ vecāki ir atbildētājs /pers. B/ un /pers. H/ *(lietas 16.,17. lapa).*

Ar Jaunjelgavas novada bāriņtiesas 2014. gada 18. augusta lēmumu Nr.1-6/25 prasītāja /pers. A/ iecelta par aizbildni bērniem /pers. C/ un /pers. D/ *(lietas 13.-15.lapa).*

Ar Aizkraukles rajona tiesas 2015. gada 21. aprīļa spriedumu Nr.C07094014 atbildētājam /pers. B/ ir atņemtas bērnu /pers. C/ un /pers. D/ aizgādības tiesības, spriedums stājies spēkā 2014. gada 19. maijā *(lietas 9.-12.lapa)*.

Bērni /pers. C/un /pers. D/ un prasītāja /pers. A/ ir deklarēti /adrese/, Jaunjelgavas novadā *(lietas 18.lapa),* bērna aprūpi veic prasītāja. Atbildētājs minēto faktu Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējis. Tiesai nav šaubu, ka nepilngadīgu bērnu aprūpi un uzraudzību īsteno prasītāja. Līdz ar to, ņemot vērā Civillikuma 179. pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīds par abu atbildētāju pienākumu maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērna uzturam. Tiesai nav pamata neticēt prasītājai, ka atbildētājs nesniedz materiālu palīdzību bērnu uzturēšanā.

Atbilstoši Civillikuma 179. panta piektajai daļai minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" paredz minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam, proti, no piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 27. augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas noteic, ka valstī noteiktā minimālā darba alga no 2015. gada 1. janvāra no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 27. augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas noteic, ka valstī noteiktā minimālā darba alga no 2015. gada 1. janvāra ir 360 EUR.

Prasītāja prasības pieteikumā ir norādījusi, no kura laika lūdz piedzīt uzturlīdzekļus, proti no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas. Civilprocesa likuma 1. pants noteic, ka katrai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Konkrētajā gadījumā prasītāja ir vērsusies savu aizskarto tiesību aizsardzībai tiesā ar prasības pieteikumu 2015. gada 4. jūnijā, līdz ar ko uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, proti, no 2015. gada 4. jūnija. Šāds viedoklis izteikts arī judikatūrā *(skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010. gada 27. janvāra spriedumi lietā Nr. SKC-254 un SKC-285, 2007. gada 29. augusta lēmums lietā Nr. SKC-556).*

Saskaņā Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1. punkta pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam. Prasības pieteikumā noradīts, ka prasītāja vēlas nekavējošu sprieduma izpildi daļā uzturlīdzekļu piedziņu. Līdz ar to spriedumā nosākams, ka tas daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu, prasītāji lietās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, valsts ienākumos piedzenami no atbildētāja. Konkrētajā gadījumā valsts nodevas apmērs nosakāms saskaņā ar Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 3. punktu, 34. panta pirmās daļas 1. punkta „b" apakšpunktu. Tā kā uzturlīdzekļu gada maksājumu kopsumma summa abiem bērniem ir 2160 EUR ((90+90) x 12 mēneši), no atbildētāja piedzenamās valsts nodevas apmērs ir 321,14 EUR. No atbildētāja valsts ienākumos piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,14 EUR, kas ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu – desmit dienas, no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta „b" apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 3. punktu, 42. panta pirmo daļu, 193., 204. [1] pantu, 205. panta pirmās daļas 1. punktu, 250.[25] pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt prasību pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/ , personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 90 EUR (deviņdesmit *euro)* mēnesī, /pers. D/ , personas kods /personas kods/, uzturam 90 EUR (deviņdesmit *euro)* mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 2015. gada 4. jūnija līdz bērnu septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērnu septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz viņu pilngadībai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 321,14 EUR (trīs simti divdesmit vienu *euro* un 14 centus).

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr.C07080115, /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,14 EUR (trīs *euro* un 14 centus).

Saņēmējs: Tiesu administrācija, konta Nr. LV51TREL2190458019000, reģistrācijas Nr. 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: **21499** ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C07080115, /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Noteikt atbildētājam sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2015. gada 23. septembra, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I.Zālīte